

* *Odbor za Slomšekov spominek* je po poročilu „Sl. Gosp.“ v seji 3. septembra sprejel nasvete, vsled katerih se bo takoj začelo izdelovanje nagrobne plošče z latinskim napisom, priredjenje Slomškove slike pri krstnem kamnu v Ponkvi in pripravljanje črne plošče s slovenskim napisom, ki se bo vzdala steni rojstnega hrama Slomškovega. Za glavni spominek v stolni cerkvi je arhitekt Hartl na Dunaju poslal sicer krasen načrt, ki se pa zavolj prevelikih stroškov, katere bi nja izvršenje stalo, ni mogel sprejeti.

* *Dr. Robič*, kanonik in bivši profesor cerkvene zgodovine in prava na vseučilišču v Gradcu, je 28. dne p. m. petdesetletnico svojega duhovništva obhajal. Njegovi hvaležni učenci, posebno iz Gračke pa tudi Mariborske škofije so mu odposlali lepo latinsko pismo s pridjanimi 600 podpisi in 384 fotografijami.

* *Pruski cesar*, po svojem Bizmarku veliki preganjalec katoliške cerkve, je iz kanonov, katere je na Francoskem zaplenil, dal vlti velikansk zvon za katoliško in stolno cerkev v Kolinu. Že $\frac{1}{2}$ leta zaganjajo zvon, ki pa še ni ne enkrat zazvonil, ker se kladvo v njem nikamor ne gane, kakor da bi se dar cerkvenega preganjalca navlašč branil pri službi božji zadoneti.

Zabavno berilo.

Iz sodnijskega življenja.

Po spominu skušenega starega pravnika.

Spisuje Jakob Aléšovec.

IV.

Policijski komisar.

(Dalje.)

Meni se je zdel na prvi hip ta čuvaj sumljiv; mislil sem si namreč, da je v dogovoru s tujcem spustil ga v sobo in za to dobil plačo; zarad tega sem ga dal opazovati, kolikor se je dalo, po dveh skrivnih policijskih agentih, katera sta imela oblast prijeti ga, brž ko bi kaj sumljivega zapazila.

Poklical in zaslišal sem tudi vse železniške kondukterje, ki so bili tiste dni na poti med T. in D. vozili; al tudi teh ni nobeden vedel se spominjati, da bi bil videl popisanemu tujcu enakega človeka peljati se po železnici. Le eden teh kondukterjev se po dolgem premišljevanju spomni, da je, prevzemši vlak v M., zapazil v II. redu nekega človeka, ki je bil ves zavrt v svoj plašč in zarohnel nad njim, ko je prišel gledat karto njegovo, češ, da ga strašno v nogah trga in da gre v toplice; ta tujec, katerega je potem samega pustil, je peljal se do druge postaje od tod, tam pa je stopil iz voza in šel počasi proti izhodu. Obraza njegovega ni mogel videti, ker je bil ves zavrt.

V sili se človek prime za slamico, da bi ne vtonil, tako tudi jaz. Agenti, policaji, žandarji, ki so bili razposlani sledit tujca, so se vračali drug za drugim, nobeden pa ni zvedel ničesar. Le nek žandar je bil v okolici prijel nekega popotnega zavarovalnega agenta in ga prignal k meni, pa ta je brž dokazal, da je agent neke ondotne zavarovalna družbe in trgovca sin, kateremu je bil predstavljen, je naglo izrekel, da ta človek ni oni tujec, dasiravno mu je po obrazu nekoliko podoban; vrh tega je govoril jako slabo nemški in sicer v ondotnem narečju.

Zavoljo vsega tega se ni čuditi, da sem se poprijel onega tujca, o katerem mi je bil konduktar pravil; dasiravno sem sam malo nade imel, da bi prišel do kakega sledu, se mi je vendar zdela dolžnost, vse posku-

siti, kar bi mi utegnilo pokazati pot za tujcem. Tako se podam sam do one postaje in poprašujem po tujcu, ki je pred nekaterimi dnevi po železnici se tje pripeljal. Res toliko izvem, da je najel v vasi voz, s katerim se je odpeljal proti T. Voznik, katerega najdem po nekotikem popraševanju, mi pové, da ga je peljal do gostilnice blizo mesta; tam je stopil tujec iz voza in šel v gostilnico. Kak je bil, tega mi ni vedel povedati, ker se je skrbno v plajšč zavijal, češ, da ga po vsem životu trga.

V naznanjeni mi gostilnici, kamor se potem podam, mi pové krčmar, da je omenjeni dan res pripeljal se tujec k njemu ter prašal, če bi mogel dobiti kako sobo, ker se zavoljo prehudega trganja po udih ne upa dalje peljati.

„Jaz ga peljem v sobo“, nadaljuje krčmar, „katero imam sicer za dva tujca pripravljeno. Dá si prinesiti gori jedi in pijače, pa že čez dve uri pride sam doli, rekoč, da mu je trganje hipoma prenehalo in da gre v mesto, ker ga tam čakajo gotovo važna pisma. Meni se je to malo čudno zdelo, pa čemu bi se dalje brigal za gosta, ki plača vse pošteno, pa gré!“

Na to mi krčmar popiše tujca, kolikor se ga še spominja in njegov popis se je splošno vjemal s podobo, kakoršno sem si bil jaz po telegrafičnem popisu o njem v duhu narisal. Tudi to mi je pritrdil krčmar, da je njegov gost nekako čudno, nenavadno nemški govoril; ali je po prusko zavijal ali drugače, tega ne vé, ker mu ni znano, kako Prus govori.

(Dalje prihodnjič.)

Naši dopisi.

V Gorici 10. sept. — Ta mesec so prišle v Gorici na svetlo zanimive bukve v ital. jeziku; naslov jim je: „Almanacco e guida scematica della città e provincia di Gorizia“ (to je „koledar in razkazalni voditelj za mesto Gorico in za Goriško“). Reči, ki se nahajajo v I. in II. delu (koledarskem), so navadne raznotere stvari, ki so sploh v popolnih koledarjih. Veči del novo za nas je vse drugo, kar beremo v III.—VII. oddelku: razkaz vseh in vsakošnih oblastnij in uradov po vsi deželi z dotičnim osebjem; vseh šol v mestu (druge šole priobči uredništvo prihodnje leto); vseh dobrotnih naprav, društev in bratovščin, časnikov; vseh kupčijskih in obrtnijskih reči in fabrik; imenik trgovcev in obrtnikov; adrese mnogih oseb, ki imajo v javnosti kaj opraviti; pregled vseh županij in županov in veliko drugih reči. Z eno besedo repertôrij vsega, kar mika vsacega domačina in tujca, ki hoče o naših zadevah kaj izvedeti. Prav potrebna je bila taka knjiga in marsikdo je že po njej popraševal. Da si ni popolna, ker se tu pa tam še marsičesa pogreša, in bi tudi gledé na nekatere reči bilo želeti boljšega reda,*) smo vendar za prvo poskušnjo z razkazalnikom zadovoljni. Znabití ne bi bilo napačno, ko bi se v prihodnjih letnikih italijanskim imenom uradov, naprav itd. dodala tudi iména v slovenskem in nemškem jeziku (poslednja z ozirom na tuje goste v naši „Nizzi“). Krajna imena slovenska naj bi se pisala po slovenski in samo med oklepaji v italijanskem pravopisu. Naslovi imenitnij oseb, uradnijskih načelnikov itd. naj bi bili popolni, da, če jim hoče kdo kaj pisati, vé, kakošne naslove jim dati. —

*) Tako na pr. se mi zdi vrsta učilišče v oddelku IV. napačna, ker se ne drži ni alfabetičnega, ni kakega družega načela. Po „središčnem bogosl. semenišči je vrsteno — „svilorejsko poskuševališče“, za njim „kmetijska šola“, „gimnazij“ in „realka“ itd. Pravi red bi bil: a) državna učilišča in zavodi, b) deželne šole, c) mestne itd. Pis.

Iz „guide“ se marsikaj izvé, kar je celó marsikateremu Goričanu, ki naše razmere dobro pozná, vendar znabiti bilo neznano. Društva na pr. našteva knjiga 22; bratovščin 5. Društva so: Gledišče društveno (našteta so imena vseh družabnikov - lastnikov), c. kr. kmetijska družba, klimatično-zdravilno društvo, bralno društvo (gabinetto di lettura), glediščno kazino, Goriško gimnast. društvo, filharm.-dramatično društvo, politično-narodno društvo „Soča“, politično-narodno društvo „Gorica“, slovenska „Čitalnica“, slovensko pevsko društvo „Slavec“, „Concordia“, društvo za streljanje v tarčo, Görzer Gesang-Verein, družba Goriških gospá v podporo ubozim, „Pio Sovvegno“ (duhovsko pomočno društvo), vzajemno-pomočno društvo obrtnikov Goriških, tiskarskih delavcev vzajemno pomočno društvo, dobrotna družba čevljarska, enaka klobučarska; „Circolo cattolico del Goriziano“ (kat. društvo za Goriško); društvo katol. gospá Goriških; pobožna družba Marijinih hčérá (prav za prav cerkv. bratovšina). Ta društva so vsa v mestu; dalje je še 6 družih družeb po deželi in 21 čitalnic. — Časnikov izhaja v Gorici 8 (4 slovenski, 1 latinski in 3 italijanski). Pri predomenjenih družtvih je povsod navedeno ravnateljstvo (z 1—13 oseb). — Toliko za zdaj. — V nedeljo 5. t. m. se je v mestnem vrtu obesil nek 50letni nekdanji kočijaž rajnc. Revoltella-e iz Trsta. Imé mu je Carrara; rojen je v Ferrari. Zapravil je 5000—8000 gold., ki mu jih je bil zapustil umrli gospodar in potem z vrvjo na kol!

Iz Savinske doline 5. sep. — Naj „Novicam“ danes poročam kaj družega. Mnihi Lazaristi, ki bivajo poleg Celja, so nameravali 3. dne t. m. misijon obhajati v cerkvi Marijni. Za telesni blagor silno skrbno c. kr. okrajno glavarstvo Celjsko pa je misijone za ves sodniški okraj Laškega trga prepovedalo — zakaj? zato, ker pravi, da „v oni okolici — posebno pa na bližnjem Kranjskem razsajajo kužne bolezni, ki se lahko razširijo, če veliko ljudstva pride na takem shodu skupaj.“ — Če vi na Kranjskem ne veste kaj več od „kužnih bolezin“ kakor mi tukaj, sme se misliti, da — gledé na nameravani misijon — okrajno glavarstvo tako hitro epidemije vidi, kakor marsikak okrajni zdravnik, ki — gledé na diete — epidemijo vstvari, če sta le dvakrat dva bolnika za eno boleznijo bolna!

Iz Goč pri Vipavi 12. sept. J. D. — Radostni prebiramo v „Novicah“ vesela poročila iz mnogih krajev, kako čedalje bolj napreduje naša sveta narodna reč, pozvedamo pa tudi, da povsod se nahaja med pšenico ljulika — to je med Slovenci nemškutarija. En tak zagrižen nemčur se klati pri nas okoli, J. Mer. mu pravijo, ki nas domoljube zmirja in psuje, sam na sebi pa ima sto in sto napak vsake baže; druge pita z grdimi imeni, ki niso tako neumni, da bi pod podzemeljskih votlinah zakladov iskali, ampak si pošteno svoj kruh služijo; po vasi postopa, laži in čenče raznaša namesti da bi si kaj zaslužil, da bi dolgove plačal. Mi ga pustimo pri miru, pa resno zahtevamo, naj tudi on druge na miru pusti in Boga prosi, da mu razsvetlí zmedene možgane njegove!

Iz Kranja 7. sept. (Svetli nadškof Goriški na Gorenskem. Knezoškof Vidmar, častni mestjan naš. Kegljanje na korist sirotam Bosniškim in Ercegovinskim.) Danes so obiskali svetli knez in nadškof Goriški dr. Gollmayr na svojem potovanji na Gorensko našega knezoškofa. Gosp. nadškof so se kakih 5 ur mudili v našem mestu in proti večeru odpeljali v Mošnje, odkodar so dalje potovali, da vidijo čez mnogo let svoj rojstni kraj (Radoljico), krasni naš Bled in pa obiščejo romarsko cerkvico v Brezjah, kjer so na praznik Malega Šmarna maševali. Ker je veseli glas, da preblagi véliki škof in visokospoštovani roják pridejo ta dan na Brezje,

se ko blisek hitro razširil med Gorenci, privrelo je od vseh krajev toliko ljudstva, da — kakor smo iz zanesljivih poročil izvedeli — bilo je kakih 6000 ljudi pričujočih pri darovanji sv. maše. Bil je tedaj letošnji Mali Šmarn v resnici zgodovinski dan za cerkvico na Brezjah. — Kakor je podoba, prečastiti knezoškof gosp. dr. Vidmar prav zadovoljno bivajo pri nas v lični hišici, ko so si jo lani zidati dali in jo svojo „pušavico“ imenujejo. Naj pri tej priliki tudi to „Novicam“ poročam, da je naš mestni odbor gospoda knezoškofa izvolil za častnega mestjana ter mu na predvečer godovnega dne mestjani napravili bakljado, katere so se udeležili tudi tukajšnji čitalnični pevci. — V podporo ubozih Bosniških in Ercegovinskih sirot, ki so v Avstrijo pribežali, pričelo se je v nedeljo 12. dne t. m. kegljanje na dobitke, ki bode trajalo celi ta teden. Nadjamo se za trdno, da pokazal bode Kranj pri tej priliki slavlansko svoje lice in da obila pomoč doide ubogim trpinom.

Iz Ribnice 11. sept. — Častiti gosp. Jožef Lesjak, fajmošter Sodraški, nad katerem se je še deželni predsednik vitez Widmann poslednje dni njegovega življenja iznosel, je včeraj nagloma za mrtvudom zbolel v sodniški hiši in pri tukajšnjem zdravniku kmalu potem umrl. No, zdaj je, omamljen silnih britkosti, kulturkämpferjem popolnoma šel iz poti, ki niso mogli čakati, da bi mu bili faro vzeli!

Iz Bizovika pod Ljubljano 11. sept. — Če smo pred dvema mesecoma pokazali, da ima Bizovik srce za napredek naroda našega, ko smo slovesno odprli čitalnico našo, smo pokazali zopet danes, da ima srce za čast božjo, ko smo iz Ljubljanske Št. Peterske cerkve veliki, 36 centov težki in 123 let stari pa še zmirom prelepo doneči zvon slovesno prepeljali v našo cerkev. Kdor je videl, s kakošnim veseljem so možje in fantje vpregli 4 konje, ki so šli po zvon, — kako krasno so naša dekleta ga ovenčala, — kako praznično so bile opravljene vse vasi, skozi katere so ga peljali do nas, — koliko ljudstva ga je navdušeno spremljevalo po celi poti, — kako so možnarji pri nas že od daleč pozdravljali njegov prihod, — kdor je vse to videl in pa kako so v tem sprevodu mnogim solze veselja igrale v očéh, zdelo se mu tako, kakor da bi videl sinove in hčere priti po svojega očeta. Srečno smo ga pripeljali le-sem; Bog daj, da ga tudi srečno spravimo v zvonik in da nam in potomcem našim poje na čast božjo in v spomni letošnjega leta, da je resnično geslo čitalnice naše: „vse za vero in domovino.“

Odbor čitalničin.

Iz Ljubljane. — So pač častiti naročniki „Novic“ čudno gledali, ko so zadnjo številko dobili v roke z velikimi belimi okni! Prvi natis je namreč policija zasegla zavoljo treh člankov. Prva članka sta pretresala dogodbe na jugu, tretji pa je imel za predmet zadnji čas tako goste zasege sedanji sistemi neljubih listov in njih objektivne obsodbe. — Mi k temu nič ne rečemo, kakor to, da se zlasti Hrvaški, pa tudi drugi listi čudijo, kako da so dandanes policije ravno opozijskim Českim in slovenskim časnikom tako hudo za petami, Ogerskim in Dunajskim židovskim listom pa ne branijo zasmehovati Slované in druge narode, kolikor se jim ljubi. Uboge za svoje pravo, za človeško količkaj prenesljivo osodo boreče se ustajnike sme vsak umazani žid zasmehovati, krutih Turkov, sovražnikov vsake kulture in postave, pa nihče.

— (Preuzvišeni biskup Strossmayer) so predsedniku „Matice slovenske“ dr. Jan. Bleiweisu na čestitko, ki jim jo je odbor Matičin poklonil o 25letnici njih biskupovanja, poslali sledeči odgovor:

„Slavnom odboru Matice slovenske u Ljubljani! Sa radošću i uprav uzhićenjem pročitah list Vaš od dana 2. rujna t. g. ter evo hitim izraziti Vam najsrdačniju zahvalnost na prijateljskoj uspomeni i iskrenoj čestitci prigodom moje biskupske dvadeset i petgodišnjice. Želeć braći Slovencem u svih plemenitih nastojanjih obilni božji blagoslov, ostajem sa odličnim štovanjem toga sl. odbora
ponižni sluga

Strossmayer, biskup.

U Djakovu dne 10. rujna 1875.“

— (Iz seje deželne odbora 7. in 11. septembra.)

Pritrdilo se je predlogu krajnega in okrajnega šolskega sveta, da se Jurij Adlešič definitivno potrdi za nadučitelja na Vipavski ljudski šoli, na protest nekaterih odbornikov Vipavske občine pa odgovorilo, da po dotični šolski postavi nima občinski odbor, ampak pomnoženi krajni šolski svet besedo o oddajanju učiteljskih služeb. — Pritrdilo se je dalje šolskima svetoma, da za definitivnega učitelja na ljudski šoli v Borovnici pride Franc Papler, sedaj učitelj v Polhovem Gradcu, — učitelj M. Kračman pa za definitivnega učitelja na ljudski šoli v Žalni. — Obrtnijski šoli v Ljubljani se je iz deželne Franc-Jozefove ustanove za leto 1875 dovolilo 200 gold., obrtnijski šoli v Novem mestu pa izjemno za 1875. leto 400 gold. — Predlogu pomnoženega krajnega šolskega sveta, da se služba 2. učitelja v Mokronogu oddá Karolu Kaligerju, je deželni odbor pritrdil, predlogu o oddaji službe za 3. učitelja pa ne. — Primarij dr. K. Bleiweis in deželni inženir Fr. Wičl sta se danes podala na pot, da ogledata več Avstrijskih družih norišnic na Nemškem in v Švajci.

— (Postava) zadevajoča nauk slovenskega jezika na Ljubljanski realki ni potrjena.

— (Iz odborove seje družbe kmetijske 8. dne t. m.)

Pod predsedstvom barona Wurzbacha bili so pričujoči gospodje odborniki Brus, Debevec, dr. Poklukar, Seunig, Šolmajer in tajnik dr. Bleiweis, ki je bil poročevalec o sejinih predmetih. Sklenilo se je, vredništvo „Novic“ naprositi, da razglasi dopis sl. ministerstva kmetijstva, v katerem vinorejcem priporoča od G. Rütger-ja na Dunaji iznajdene impregnirane trtne kole, čeravno po poročilu odbornika P. Kozlerja pripoznava, da ni veliko upanja za porabo teh kolov, ker so predragi in pa bi bili po vožnini v vinske kraje, ki so oddaljeni od železnice, še bolj podraženi. — O prošnji županije Št. Ruperške za dovoljenje dveh tržnih in živinskih sejmov v Rakovniku, katero je c. kr. deželna vlada kmetijski družbi v posvetovanje poslala, je sklenil odbor, to prošnjo toplo priporočati vladi zato, ker je v tej okolici živahna živino- in posebno konjereja ter je zategadel v Rakovniku tudi štacija cesarskih žebcev, lega Rakovnika je za sejme pripravna, in se sejmi, ki pospešujejo trgovino, vjemajo z obrtnijsko svobodo. — Gospodarju Luki Kosu v Zalogu pri Cerkljah se dovoli, da sme od družbe kmetijske prejetega bika, ki ga s posebno dobrim vspehom za pleme ima že čez 3 leta in je silno težak postal, prodati. — Poročilo o zboljšanju planinskega gospodarstva, ki ga je gosp. župnik Jan. Mesar, predstojnik podružnice Bohinjske, poslal po dovršenem svojem potovanju po nekaterih planinah gorenjskih in notranjskih, je odbor sklenil izročiti vredništvu „Novic“ s prošnjo, naj ta na mnoge strani podučni spis v svojem listu natisne; dalje je pa odbor tudi sklenil, gosp. Mesarja naprositi, naj tudi nekako krajše poročilo o svojem potovanju v nemškem jeziku spiše, da ga družba s priloženim slovenskim Novičnim poročilom pošlje sl. ministerstvu kmetijstva, ki mu je za to potovanje potrebno subvencijo dalo. — Ker se ima družba kmetijska na vabilo odseka za zborovanje gozdarjev 27. dne t. m. na Dunaji vdeležiti

po poslancih tega zbora, zato je povabil odbor odlične gozdarje naše dežele k tej vdeležbi, in gospodje Salzer, Seitner in Scheyer so obljubili podati se v ta zbor. — Na vabilo v vinorejski shod, ki bo 14. in 15. dne t. m. v Trientu, gré gosp. R. Dolenec, vodja deželne vinorejske šole v Slapu, s podporo deželnega odbora v ta shod z nalogo, da poroča potem o važnejših njegovih obravnavah. — Po nasvetu gosp. Schollmayer-ja in Seuniga, da je čas za nakup subvencijskih goved Belanskega in Muriškega plemena že blizo, sta se naprosila imenovana gospoda odbornika, da konec tega meseca gresta na Koroško in Štajersko nakupovat te živine, ki se bo potem v začetku meseca oktobra po navadnih pogojih prodajala v Kranji in Postojni, na Dolenjskem pa, ako se tu kaj več poželjenja za pridobitev žlahnih plemen oglasi. — Kot novi udje so bili po predlogu predstojnika podružnice Planinske gosp. Jul. Mayer-a v družbo kmetijsko sprejeti: gosp. Fr. Reissmüller, grajščinski vodja v Planini, gosp. Al. Pogačnik, trgovec v Cerknici, gosp. Jan. Milavec, posestnik v Cerknici, gosp. Jan. Meden, posestnik v Cerknici, in gosp. Jož. Benedek, nadučitelj v Planini.

— Na nekatera vprašanja iz Dolenskega, kako stoji z napravo kmetijske šole, moremo le to odgovoriti, da dozda se še nič ne sliši od odločbe ministerstva kmetijstva o državni podpori.

— C. kr. ministerstvo kmetijstva je razglasilo začasni ukaz, po katerem se ima, kdor hoče učitelj na nižih ali srednjih kmetijskih šolah biti, na Dunajski višji kmetijski šoli podvreči preskušnjam, da potem dobi spričalo sposobnosti za tako službo. Po prestani ustmeni in pisni preskušnji dobi dotični kandidat spričalo, ki se na to glasi, ali je „sposoben“ ali pa „prav sposoben“.

Iz Tupalič nad Kranjem je došlo „Novicam“ žalostno poročilo, da je 10. dne t. m. ondi bivši Bresniški fajmošter gospod

Lovro Pintar

po večletni bolehnosti umrl.

Mati Slovenija zgubila je ž njim zvestega sina, ki se je iskreno trudil za njen duševni in materialni blagor ter se za njo boril tudi v deželnem in državnem zboru. Na veke mu ostane hvaležen spomin!

— Gospod Janez Gutman, magistratni svetnik v pokoji, zadnji čas poročevalec pri zemljiški cenilni komisiji v Kranji, je 6. dne t. m., ko je bil z dotično komisijo v Kokriški dolini, medpotoma nagle smrti umrl.

— (Veliki sejm), ki ga od starodavnih časov imenujemo „čespljev sejm“ in je letos prav po pravici tak, ker je čespljev prav veliko, je bil precej živahen. Štacunarji ga prištevajo le srednjim sejmom; goveje živine pitane bilo je malo na sejmišču, druge pa več; cena jej je bila dozda navadna in ne višja; ker je iz Lahov bilo kupca precej, se je lahko prodala; — konj so pripeljali veliko, posebno žebet, ki so se prodala po precej dobri ceni, po 60 do 70 gld. — Pred mostom so se po navadi zbrali čebelorejci, ki so barantali z medom; izprva so mu nekateri stavili po 18 krajc. ceno, pozneje pa je poskočila tako, da nazadnje ga nihče ni dal spod 22 krajc. funt. — Popoldne so policaji na živinskem sejmišču nekega pijanca, ki je ves vinjen obležal, hidropatično ozdravljali, to je, dva škafa vode so mu polili po glavi, da se je „izbrihtal“ pa kakor miš moker tresel mraza.

— Naš gosp. Nolli gostuje z veliko pohvalo kot operni pevec v Zagrebu.

— Predvčeranjim je zapel prvičkrat novi veliki Hilcerjev zvon v Št. Peterski cerkvi tako veličastno, da po vsej Ljubljani se je razlegal krasni glas njegov. „Zvon ne buči, kakor drugi zvonovi — je rekel nekdo, ampak glas njegov se mogočno razlega krog in krog.“ To je kratka, pa temeljita kritika.

— (Za uboge ubežnike iz Ercegovine in Bosne) so vredništvu „Novic“ izročili: gosp. Luka Robič 5 gld., gosp. Lipe Haderlap 3 gld., gosp. M. Erjavec, duhovnik v Šturji na Vipavskem nabranih 18 gold., gosp. J. Nakuš, župnik na Planini 5 gld., gospodinja Marija Povše 2 gold., Klementina Lulik, krčmarica v Šturji 1 gold., gosp. dr. Bleiweis 50 gld., gosp. Franjo Sovan 15 gld., gospodje črkostavci Blaznikove tiskarne 3 gold. Raznotero obleko so poslali: gosp. J. Kržič iz Senožeč, gosp. M. Kreč iz Ljubljane, neimenovana kuharica.

Za vse te milodare se vredništvo srčno zahvaljuje in živo prosi še drugih dobrotnikov in dobrotnic. Dvakrat dá, kdor hitro dá!

— (Samomori) so zdaj tudi v Ljubljani na dnevnem redu. Unidan se je neka romantična gospica v malem grabnu vtopila, nekega mladega človeka pa so našli v Ljubljanci poleg Fužin; v nedeljo sta bila dva možaka v mrlišnici pri sv. Krištofu; eden se je obesil v okolici Rožnika, drugi pa v jetnišnici na Gradu. — To vse so znamenja zadnjega časa, ko sta si turški fatalizem in brezverski indiferentizem brata postala; vsaj beremo očitno v časnikih, če s premislikom v vodo skočiš ali se obesiš, bogohulni izrek: „es hat der Vorsehung Gottes gefallen“!!

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Cesarjevo lastnoročno pismo od 7. dne t. m. sklicuje letošnji shod delegacij na Dunaj 21. dne t. m.

— Minister Avstrijski in Ogerski notranjih zadev sta dala razglasiti, naj zdravniki, ki jih je volja stopiti v vojaško zdravniško službo, se oglasijo pri dotičnih uradnih. Ta razglas pač ne pomeni — večnega miru.

Iz Istre. — Kapitelj Poreško-Poljske škofije je prečastitemu škofu dr. Dobrili o ločitvi od te škofije in preselitvi v Trst izročil adresno, v kateri veje duh iskrenega priznauja in srčne hvaležnosti za blagor njegovo delovanje v tej škofiji.

Iz turškega bojišča so bila poročila zadnje dni preteklega tedna malo izostala, zdaj so pa jela bolj pogosto prihajati. O izdatnih uspehih Turških čet še oficijelna Turška poročila ne morejo nič posebnega naznanjati. Turki, katerih je od vseh krajev velike čete privrelo na bojišče, so vzeli Trebinje in Duški samostan — to je vse. Vendar so jim po najnovejših poročilih ustajniki še tu pot prepregli, tako, da Turki nimajo zveze niti med Mostarom niti med Dubrovnikom. Med tem je bilo več bitov, v katerih pa so bili zopet Turki, dasiravno jih je bilo mnogo več od ustajnikov, tepeni in nazaj vrženi. Velika moč ustajnikov je združena v jugozahodnem kotu, krog Nevesinja in nad Trebinjem, ker hočejo ostati blizu Črnogore, od katere se nadjajo pomoči vsaki hip. Zato so že vodje njihovi (med njimi tudi naš Hubmayer) bili v Cetinjah ter priganjali Črnogorce, naj bi stopili v boj. To se do zdaj še ni zgodilo, al po Črnigori že vse po boji diši in pri Grahovem stoji izdatno krdelo Črnogorcev pod poveljem knezovega tasta Vukotića. Tedaj so vse one novice, ki so se o ne-

odločnosti kneza Nikice po svetu trosile, izmišljene. Knez le čaka, kaj bo storila Srbska skupščina, ki se je 9. dne t. m. sešla, a še nič odločnega ne sklenila. V nagovoru svojem je knez Milan povdarjal, da mu bo vsa skrb ohraniti mir v deželi. Te besede se Turkom prijaznim listom ne zde grozilne ali pa vojsko pomenljive; al premisliti je, da bo knez moral skušati mir ohraniti tudi v svoji deželi, kar mu bo pa pri splošnem razdraženju Srbskega naroda težavno, ako se ne odloči za vojsko s Turki. Za predsednika skupščine je knez potrdil Kaljevića, za nadpoveljnika vse Srbske vojske pa Mil. Lešjanina, pod Ristićem bivšega vojnega ministra. — Pretekli teden je v Mostaru bil shod Evropskih posredovalcev; a poveljniki ustajnikov se niso brigali za nj; rekli so le, da bi prišli k razgovoru, ako bi bil shod v Dubrovniku. V Kosierovem so postavili v 5 točkah svoje pogoje, v katerih zahtevajo svobodo mohamedanskim podložnikom enako, samostojnost pod vladno kneza iz kake Evropske vladarske rodovine, ter sploh svobodo, kakor se spodobi človeku; Turčijo hočejo pripoznati kot nadpokroviteljico ter plačevati jej primeren tribut. Ta oklic sklepajo s sledečimi besedami: „Štiristo let bili smo raja, bili smo četa mrh, odslej pa hočemo biti ljudje; v to nam Bog pomagaj! Amen.“ — Ni težko spoznati, da Turška vlada teh pogojev ne bi sprejela, odjenjati pa ustajniki ne morejo in tako bo vse posredovanje zastoj. Ustajniki hočejo svobodo ali smrt; to so zatrdili že stokrat.

Iz vsega tega je razvidno, da upor na tem kraji ni še prav nič potihnil, marveč se čedalje bolje vtrjuje. Al tudi v Bosni ni tako tiho in mirno, kakor vladna Turška poročila trdijo. Okoli Staregradiške so vedno srdite bitve, zlasti pop Žarko ne dá Turkom nikjer miru. Kri teče na obeh stranéh curkoma. Telegramov, ki poročajo o krvavih praskah, ne moremo priobčiti vseh, ker jih je predolga vrsta; al to je razvidno iz njih, da se tudi tu upor razširja. Turki se obnašajo po svoji stari navadi ljuto in ne prizanašajo ne moškim ne ženskam, ne starcem ne otrokom. Pri Starigradiški so na vsako krščansko hišo naložili 10 do 500 cekinov davka, katerega tirjajo neusmiljeno: „denar ali pa glavo“. Tudi tukaj pričakujejo ustajniki pomoči od Srbov, ki pa le cincajo in cincajo.

Najnovejša poročila iz bojišča po „Obzoru“: Ustajniki so 13. t. m. potolkli četo Nedjib-paše, ki je peljala hrano s Trebinj v Bileč. Napadli so tudi Turke vtaborene krog vasi Daberice, popalili 73 turških vtrjenih hiš. Turkov mrtvih okoli 200, ranjenih ravno toliko. — S Kragujevaca 13. t. m.: Adresni odbor (Srbski) se je sporazumil z vladno vojsko nočeno povedati, nego v adresi hoče povedati sultanovi vladi dosti ostre besede(!). Črnogora ne pripušča Turškim četam poti v Podgorico.

Listnica vredništva. Gospodarju Jan. Jug. v God: Ker vidimo, da ste umen in priden gospodar, ki spoznava potrebščine za kmetijstvo, zato Vam bomo živinozdravilske bukve za premijo v dar poslali, al same bukve Vam ne morejo zmirom zadovoljiti, ker je pravo spoznanje bolezni le izučnemu živinozdravniku mogoče. Zato imate prav, če mislite na potrebo v naši živinozdravniški šoli, izučnega živinozdravnika. Do tacega priti celi soseski ni ravno tako težavno, če ima kakega okoli 20 let starega pridnega mladenčca, ki slovenski brati in pisati zna in kateremu soseska za eno leto po 10 do 12 gld. na mesec zloži more, da gre v šolo, ki se začne po vseh Svetih; če je tak mladenec kovač, je tem bolje. Kar se tiče Vaše želje po dobrem plemenskem biku, berite v današnjem listu poročilo iz seje družbe kmetijske, po katerem se bodo biki žlahnega plemena za polovico kupne cene na dražbo dali. —